META L-MALTI JKUN IMĦADDEM TAJJEB

Mhux biżżejjed li kanzunetta jkollha kompożizzjoni tajba imma jeħtieġ li min idoqqha jkollu l-ħila li din iwassalha tajjeb. Dan ħafna drabi jeħtieġ studju fil-mużika u/jew snin ta' esperjenza u taħriġ bi strument partikolari. Il-mezz li rakkont jitwassal għandna huwa permezz tal-kliem. Diġà huwa sfida fiż-żmien tal-lum li l-ktieb irid iħabbatha ma' diversi forom multimodali. Huwa għaldaqstant kruċjali li l-kliem ikun minsuġ sew biex iwassal l-aqwa esperjenza li tpaxxi lill-qarrej. Dan jista' jkun possibbli grazzi għall-ħila li l-awtur iħaddem l-ilsien Malti tajjeb.

Joe Camilleri huwa l-awtur ta' bosta kotba sbieħ fosthom – Solitudni fil-Folla, Fir-Rokna tas-Silenzju, u Żwiemel tar-Riħ u Mużajċi tat-tafal li kien Finalist tal-Premju Nazzjonali tal-Ktieb 2021. Kuntent li kont wieħed mill-folla numeruża li attendiet għat-tnedija ta' dan il-ktieb.

Helen Borg tatna bosta rumanzi sbieħ fosthom Għal dejjem… u ftit, Iben Id-dell u oħrajn. L-awtur Cini, kiteb ħsieb li se naqsam magħkom il-qarrejja dwar ir-rumanz Sekonda bejn Tnejn ta' Helen Borg.

Għaldaqstant illum f'din il-paġna qed nippreżentalkom kemm ġabra ta' novelli kif ukoll rumanz biex nolqtu l-gosti tagħkom issemmiegħa.

L-Eku tal-ħabbata ta' Joe Camilleri

Il-ħabbata hija t-tama li l-bieb jinfetaħ għalina, u xi waqtiet tirrifletti dak li hu personali. Id-dar, il-bejta ta' familja tilqagħna. Hekk insibu f'dawn in-novelli fejn it-tektika tal-ħabbata toħodna lejn vjaġġi interjuri ta' numru ta' karattri li Joe Camilleri jippreżentalna, u tant esperjenzi li dawn jgħaddu minnhom.

F'dawn l-istejjer għaldaqstant ngħixu l-ħajja ordinarja ta' dawn il-persuni bħalna, xi wħud iżda li kellhom esperjenzi xejn sbieħ bħal abbuż sesswali. Li hu żgur huwa li f'dawn il-karattri, il-qarrejja se jaraw bħal mera tagħhom infushom fid-dgħufijiet tagħna bħala bnedmin.

Dan il-fatt huwa evidenti f'xogħlijiet oħra ta' dan l-awtur. Dwar Mużajċi tat-Tafal (Horizons, 2020) fil-Paġna Letterarja tas-17 ta' Jannar 2021 kont ktibt hekk:

"Interessanti ħafna li dawn il-karattri, kontra ta' bosta kotba oħra li fihom jispikka l-eroj, il-protagonisti huma nies umani ħafna, bid-dgħufijiet tagħhom. Il-karattri, bħal kull bniedem ieħor, huma wkoll frott tas-soċjetà, frott ta' dak li sawwarhom. U għaldaqstant minn dawn it-temi joħorġu bosta temi soċjo-kulturali kif se naraw aktar f'dan l-artiklu daqskemm joħorġu temi psikoloġiċi fuq livell individwali."

Kulħadd għandu l-mod tiegħu kif isib il-gost tal-qari. Biex nirrelataw mal-karattri li għandna, nissuġġerixxi li naqraw dawn l-istejjer b'umiltà, mingħajr preġudizzju u mingħajr stennija ta' xi eroj.

Tema li tispikka f'dawn in-novelli tibqa' dawk tat-tifkiriet. Mhux biss nostalġiċi imma għax it-tifkiriet huma dawk li jsawruna dak li aħna. Il-karattru li għandna huma frott dak li għaddew minnu, ħafna drabi bil-bosta qabel bdiet tiżvolġi l-istorja.

Fin-novella "Dawra ċirkolari" ngħidu aħna, insibu "Dakinhar qallilna paġni mid-djarju tat-tifkiriet. L-esperjezi studenteski. Il-praspar u l-intriċċi li konna noħolqu…" (p. 198).

Fin-novella "Ħabbata Msadda" naqraw:

"Illum, il-ħabbata msadda. Il-ħolqa tagħha tintrefa' b'żaqżiqa ta' tbatija. Iżda fl-imgħoddi t-tektika ritmika tat-taħbita fuq boċċa soda min jaf kemm ħabbret il-wasla ta' min kien mistenni." (p. 230).

Iżda l-imgħoddi jibqa' jiġri warajna. Fin-novella "Rosita" (p. 15) naraw kif il-karattru prinċipali, Rosita, issa xwejħa u teħtieġ l-għajnuna. Iżda l-passat tagħha donnu baqa' mwaħħal magħha. Għalkemm l-infermiera kienu awtodixxiplinati, xi wħud kellhom kif ngħidu b'mod sarkastiku lsienhom taz-zokkor u forsi biex ma jarawx il-ħin twil għaddej kienu jgħaddu mhux biss il-ħin imma ftit passata lilha b'ħafna kummenti forsi ftit żejda.

Fin-novella "Fula maqsuma?", naqraw "Baqa' jħaxken miegħu biss il-ħass stramb tar-rabta l-qadima. It-tektik f'moħħu ta' jasar mentali li ma setax jeħles minnu" (p. 211).

Ix-xorti mhux ta' kulħadd l-istess. Xi wħud iħabbtu l-ħabbata imma l-bieb jibqa' magħluq.

"Għaddi b'merħba bik. Inkella… Dabbar rasek 'l hemm" (Ħabbata Msadda, p. 230).

Il-bniedem huwa importanti fil-kompletezza tiegħu, b'dak li jġarrab fosthom il-morr tal-ħajja. Ħarset it-tifel, fl-istorja "Kiss lil Jesus" (p. 29) tmur fuq Peppu kolossu wieħed mill-imsejknin. Mhux fuq l-istatwa tal-kartapesta.

Iżda oħrajn jgħixu l-ilwien ta' memorji sbieħ. U wkoll baqgħu jġorru dawn l-esperjenzi tal-imgħoddi fosthom dawk ta' mħabba.

Il-karattri huma prodott tas-soċjetà.

"… Giulia kienet prodott ta' soċjetà u ta' kultura kollettivista. Nies magħġuna ta' fehma waħda. Jimxu f'linja dritta. Isegwu normi li fassalhom ħaddieħor qabilhom… L-aktar biex hekk ikunu mħarsa l-valuri morali tradizzjonali tal-ġimgħa kollha (Ġirien, p. 168).

Fuq kollox il-ħabbata tal-bieb hija wkoll Maltija, u hawnhekk ma jonqosx ukoll il-karattru Malti.

Nagħlaq minn silta meħuda mis-sit tal-pubblikaturi ta' dan il-ktieb Horizons (https://horizons.com.mt/):

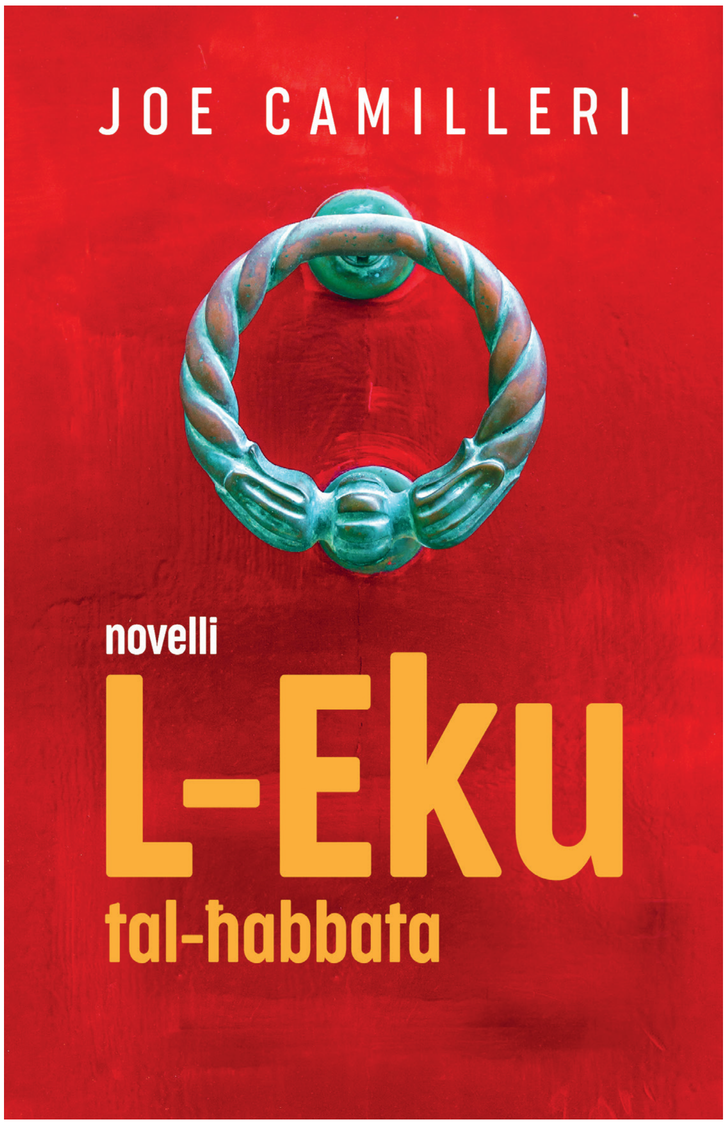

"It-tektika tal-ħabbata taf twassal eku tal-esperjenzi sbieħ ta' min ikun fittex il-kenn fl-imħabba u sar parti minn storja intima. Nies li baqgħu jgħixu l-ilwien ta' memorji ta' għaxqa. Oħrajn li baqgħu dejjem imxennqa għal żegħila ta' mħabba.

Fin-novelli nibqgħu niltaqgħu ma' nies li sabu bieb magħluq f'wiċċhom. Li daqu l-weġgħa. Il-ħabbata baqgħet ittektkilhom id-diwi tal-ħasda ta' esperjenzi koroh. Ta' abbużi sesswali li kexkxulhom l-innoċenza ta' tfulithom. Li baqgħu jġorruhom fil-memorji tagħhom ukoll meta xjieħu.

L-Eku tal-ħabbata hu t-titlu ta' ġabra oħra ta' novelli introspettivi li ħarġu mill-pinna tal-kittieb Għawdxi Joe Camilleri. Pubblikazzjoni letterarja prestiġjuża u attraenti ta' Horizons. Ktieb ta' 256 paġna b'għoxrin novella li juru karattri tad-demm u l-laħam maħkumin mill-ħabbata tal-imgħoddi li ttektek fil-qalb, fir-ruħ, u fil-memorja tagħhom.

Nimxu ma' nies li jġarrbu l-ferħ tal-imħabba. Jgħixu l-ilwien ta' memorji sbieħ. Jew għandhom dmir ta' gratitudni xi jwettqu. Ma' oħrajn li daqu l-weġgħa…

Il-ħabbata tista' tixbah lil dik li tħabbat f'moħħna. Mal-gost tal-qari, in-novelli jmissu s-sensittività, jisfidaw il-ħsieb, u jħallu eku fina..."

Ħsieb dwar SEKONDA BEJN TNEJN ta' Helen Borg minn Michael Cini

Tixtieq taqra ġrajja romantika fejn dak kollu li dejjem immaġinajt… jista' jseħħ tassew?

Jekk iva, mela nissuġġerilek li taqra r-rumanz SEKONDA BEJN TNEJN tal-awtriċi Helen Borg. Storja emozzjonanti għall-aħħar kif jixhed tajjeb it-titlu ta' dan il-ktieb. Rakkont uniku fejn fih, il-qarrej jesperjenza vjaġġ ta' mħabba intensa li